

Predikan

1 i fastan 2019, årg. 2

Psalmer: 48, 45, 143, 700:1, 567, 572

Pär-Magnus Möller

Ett av fastans syfte är att få oss att förstå att Gud är annorlunda. Han är inte som vi ofta först tänker om honom. Hans vägar är inte våra vägar.

Petrus, som under fastan verkligen får framträda med all sin svaghet och okunskap, sina misslyckanden och tillkortakommanden, gör nu på första söndagen i fastan sin entré.

Vi har säkert olika bilder av Petrus och det blir lätt så – Petrus är liksom allting: svag och stark, dum och klok, fylld av tro och otro. Jag skulle säga att han är en av de mest levande personerna i bibelns stora porträttgalleri. En av dem vi mest kan identifiera oss med. Han är liksom ganska vanlig... och ovanlig – precis som du och jag.

Petrus hade fortfarande den gammaltestamentliga bilden av Gud när han konfronterades med Jesu ord om att han skulle lida och dö. Den bilden av Gud var och är ganska allmänmänsklig. Man tänker om Gud att han står över allt mänskligt, han står för det ”Höga” i tillvaron, det ”rena”, det ”sköna”. Att Gud frivilligt skulle gå i döden eller utsättas för lidande är i en sådan förståelse av Gud bara ett tecken på svaghet - och svag ville man ju inte att gud skulle vara.

Så är det fortfarande när vi tänker om honom; Gud är som en större och bättre avbild av oss själva - som vi skulle vara om vi var perfekta... och lite till.

Den bilden får Petrus krossad i grund denna dag. ”Håll dig på din plats Satan... dina tankar är inte Guds utan människors”.

Den onde gillar bilden som Petrus och vi ofta har av Gud. Den onde vill att vi skall tänka att Gud är en upphöjd bild av oss själva som vi men alla krafter skall sträva efter att uppfylla och därmed ständigt misslyckas med. Den onde vill att vi skall tänka att Gud är bortom våra liv så att vi kan känna oss ensamma och övergivna, den onde vill att vi skall tänka om Gud att han ser på sig själv som den upphöjde despoten, inte villig att dela våra liv, vår smärta, vår kamp. Så länge den onde kan uppehålla den förvrängda bilden av Gud i våra hjärtan och hjärnor har han ett starkt övertag över oss. Då är vi nämligen lämnade åt vår egen kamp, vår egen förmåga – vi är verkligt ensamma i vår livskamp, ensamma och utlämnade åt oss själva. Den onde gillar att skapa den känslan hos oss eftersom den får oss att bli hårda, ta avstånd från Gud och bli rädda.

”Håll dig på din plats, Satan – nu är det en ny ordning på väg in i världen – ett nytt sätt att se Gud!”

Ibland förstår vi inte hur fantastiskt och annorlunda det är för mänskligheten att förstå Gud genom Jesus. De flesta gudabilderna i världen framställs med makt och kraft: Tor med sin hammare, Allah som är så helig och bortanför allt mänskligt att han inte ens får gestaltas. Ofta handlar Gudabilderna om makt och potens, hämnd och överlägsenhet. Men vi kristna har som främsta bild av Gud en man som frivilligt lät sig gå i döden av kärlek till oss och som nu hänger död på ett kors. Vi glömmer ofta hur mycket detta kors förändrar bilden av Gud för oss. Han blir liksom någon helt annan än vi först trodde!

Vi förhärligar inte svagheten, men vi förstår att vår svaghet inte längre är något som skiljer våra liv från Gud – vi förstår att han förenar sig med oss genom vår svaghet.

Petrus hade ännu inte förstått detta stora – det var ännu dolt för honom. Det som senare skulle ske vid korsfästelsen var bortom det mänskliga förståndet att förstå – gick inte att förstå, om det inte upplystes av den nya skapelsens Ande – den helige Ande. Vid det tillfälle evangeliet berättar om i dag hade det ännu inte skett – Petrus var fast i den gamla bilden av Gud och själv var han ännu inte förvandlad.

Vi behöver nämligen förstå att stunden då Gud låter sig bli korsfäst på golgata kring år 33 är vändpunkten på allt. Allting börjar om i och med hans död och uppståndelse. Efter uppståndelsen växer en ny skapelse som träder fram mitt i den gamla. För att den nya skapelsen skall få ljus och bli synlig för oss som lever i den gamla skapelsen behöver Guds ande på nytt sväva över den och oss och säga; ”varde ljus” – och när Guds Ande uttalar orden och vi förstår – då öppnar sig Guds rike för det otroende hjärtat. Då ser vi med trons ögon att Guds rike är här, mitt ibland oss.

Den stunden hade Petrus ännu inte varit med om... hans tankar var fortfarande människors och inte Guds... Han såg inte det vi genom tron kan se i dag...

Det finns ett helt annat perspektiv på den här berättelsen också – och det är Jesu perspektiv.

Jesus älskade Petrus. Petrus var hans närmsta vän – det var med honom han kämpade mest av alla. Jesus behövde Petrus stöd – eftersom Jesus var människa behövde han andra människors stöd, sina vänners stöd. Jesus hade också ett uppdrag, en väg att gå som kostade allt. Jesus visste detta och han fasade för den lidandesväg som låg framför honom. Hela tiden kämpade han mellan att fullfölja vägen eller ta en helt annan väg – en skönare och bekvämare väg. Han skulle

kunna smälta in i mängden och bli en vanlig arbetare, skaffa familj och hus och leva som alla andra. Kampen var för Jesus verklig. Han var ju människa.

Så kommer Jesu närmaste och älskade vän Petrus och Jesus anförtror sig åt honom. Han berättar om den väg han är tvungen att gå, och han berättar det med vanda. Men Petrus förstår inte, delar inte den djupa kallelsen – försöker trösta genom att slå bort alltihopa; Det ordnar sig nog, bekymra dig inte, något svårt skall inte drabba dig.

Jag tror att många av oss delar Jesu erfarenhet. Det man anförtror kan inte tas emot, blandas bort, intiggörs. Plötsligt står vi där i förvirrad ensamhet medan vännen pladdrar på om annat. Vännen är välvillig men förmår inte förstå, förmår inte dela.

Jag förutsätter att detta var en gigantisk kamp för Jesus. Kanske, tänkte Jesus att hade Petrus rätt – kanske hade det varit bäst att bara glömma kallelsen och göra något annat istället. Kanske var den där djupa erfarenheten att följa Gud bara en känsla, en tillfälligheternas nyck. Kanske var jag galen och trodde mig ha en kallelse som jag inte hade... jag tror alla de frågorna och hela den kampen utspelade sig i Jesu inre. Hade han valt rätt?

Vad var det då som gjorde att Jesus utstod alla de prövningar han genomgick. Vad var det som fick honom att till och med våga se att vännen Petrus tankar inte var Guds utan den ondes. Vad var det som gjorde att Jesus förmådde att frivilligt spikas upp på korset. Vad var det som han fann mer värdefullt än allt han ägde och hade, mer värdefullt än livet, makten, friheten – allt?

Det är just det som är så fantastiskt. Det som gjorde att Jesus klarade prövningarna, stod ut i lidandet och konkret gick genom dödsskuggans dal... det var du!

I alla Jesus prövningar hade han dig inför sina ögon – och så länge han såg dig så stod han ut – så länge han såg dig orkade han med sin kallelse – så länge han såg dig var hans uppdrag värt allt.

Det var kärleken till dig som gjorde att Jesus klarade kampen, stod ut i plågorna och frivilligt gick genom dödens mörker. Hans djupa och enda hopp var att på andra sidan möta dig igen. Ansikte mot ansikte. Ej som man möter en främling på gatan, nej så som man ser på en vän – en vän man har drömt om i nätter och dagar och äntligen finner igen.

Herre, tack för din kärlek. Tack för att du inte någonsin ger upp om oss. Tack för att du älskar oss in i döden. Lär oss att älska som du.